

ПИТЪР БЛАУНЪР

картина в

П Я С Ъ К А

enthusiast

ПИТЪР БЛАУНЪР

картина в
П Я С Ъ К А

Превод от английски: Катя Перчинкова

enthusiast

София, 2023

Peter Blauner
Picture in the Sand

Copyright: PICTURE IN THE SAND © 2023 by Peter Blauner

Питър Блаунър
Картина в пясъка

© Катя Перчинкова, превод, 2023

© Яна Арзиропулос, дизайн на корицата, 2023

© Enthusiast – запазена марка на „Алто комюникейшънс
енд пбблишинг“ ООД, 2023

ISBN 978-619-164-575-6

*На Дейвид Денби, който е мой верен приятел
от четиресет години;*

*На Ричард Пайн, мой приятел и агент,
който ми даваше разумни съвети, гледаше ме как ги
пренебрегвам и ме вкарваше обратно в правия път;*

*И на Кели Рагланг, която ми помогна да спася тази книга
и най-сетне ѝ даде дом.*

ПРОЛОГ

---

9 юни 2014 г.

До: Bayridgemama475@gmail.com

От: Alexisfire475@gmail.com

Майко,

Съжалявам за това, което трябва да ти съобщя.

Ако бях по-смел, сигурно щях да ти го кажа лично. Но докато получиш това писмо, аз вече ще съм заминал.

Осъзнавам, че ще се шокираш. Познаваш ме като мълчаливия и послушен син, който с татко възпитахте. Обличахте ме и ме хранехте добре. Изпратихте ме в най-добрите училища. Вкъщи ми говорехте само на английски, затова почти не знам арабски. Помагахте ми с домашните. Търпяхте рана и хеви метъла, разхвърляната ми стая, купихте ми „Плейстейшън 4“ и камера „Сони“, помогнахте ми да се явя на изпитите и да попълня кандидатстудентските молби за коледжите, в които си мислехте, че искам да уча. Знам, че се надяваше да стана преуспял американец и да те накарам да се гордееш, както татко с офиса си в „Чейс“ и дяго с бензиностанцията си и новия кадилак.

Много съжалявам, че ще те разочаровам.

Но завесата се вдигна. С мечтата е свършено. Случилото се с татко миналото лято ме събуди. Да, знам, че агентите от ФБР, които го задържаха и тикнаха в ареста, официално се „извиниха“, че са го объркали с терорист със същото име. Знам, че двамата с татко сте готови да приемете това извинение и да продължите напред. Но аз не мога.

Сега виждам колко лесно могат да ни отнемат всичко. Всичките ни спестявания, работата на татко в „обслужването на клиенти“, бензиностанцията на дядо и голямата къща на Колониал Роуд. Всичките ни сметки можеха да бъдат замразени, а парите, с които разполагаме, да отидат за адвокати. Американското знаме, което се развява на верандата ни, и джобните копия на американската конституция, които дядо раздава на гостите? Те са пълна измишльотина. В тази страна никога не са ни приемали истински. Знам това още от малък. Всъщност най-ранният ми спомен е как с теб бяхме на детската площадка във Форт Хамилтън, след като кулите паднаха и другите деца ми викаха Осама и ми казваха да се връщам обратно в пустинята.

Помня как ти се опита да ме утешии през онзи ден. Каза ми да избърша сълзите и да вдигна гордо глава, каза ми, че сме американци като всички останали. Но и двамата знаем, че това беше лъжа. Тези хора не ни искат в страната си. И нямат работа да се месят в делата на родината ни. Светът е бойно поле и ние трябва да изберем на чия страна да застанем. Трябва да се борим за свободата си, иначе ще умрем като роби и затворници.

Аз избирам да се боря. Няма да замина за „Корнел“, за да уча химия и видеография. Тази есен ще науча много по-важни уроци на бойното поле, където, ако е рекъл Бог, ще извоюваме победа или ще загинем славно като мъченици.

Животът ми е безсмислен без борбата. Как бих могъл да стоя на опашка за тениски в книжарницата на колежа или да играя на фризби в парка, докато мъже на моята възраст рискуват живота и душата си, за да се изправят срещу врага? Как бих могъл да седя в залите за лекции и да си водя

бележки, да се боря за оценки, когато знам, че моите братя маршируват през пустини и долини с автомати „Калашников“, преметнати на рамо? Как да седя във Фейсбук или да ходя в библиотеката, за да се запозная с някое момиче, или да играя *Grand Theft Auto V* със съквартиранта си в общежитието, докато момчета на моите години стоят на възвишение в пустинята с истинската сила на живота и смъртта в поставените им върху спусъка пръсти?

Докаато пиша тези редове, си представям реакцията ти. След като шокът премине, знам, че ще последват сълзите. И изумлението. Ще се запитаеш къде си сбъркала. Как иначе си могла да постъпиш. Ще се запитаеш дали не е трябвало да ме изпратиш на психиатър, когато непрестанните кавги с теб и татко започнаха. Ще си помислиш, че е трябвало да ме настърчавах да завързвам повече приятелства. Ще си помислиш, че не е бивало да прекарвам толкова много време сам пред различни екрани и да се „радикализирам“ в интернет. И макар да е вярно, че прекарвах много време в гледане на видеоклипове с мъченическа смърт и в разговори с хората, които ме вербуваха да се включа в борбата в Сирия, това всъщност не е важно. Пътешествието, което предприех, е било предопределено от съдбата.

Винаги съм бил воин по душа, дори когато единственото ми оръжие беше лопатката в пясъчника или джойстикът, с който играех *Call of Duty*. Знам, че не разбираеш пътя, който съм избрал. Но материалният живот в настоящето не ми е достатъчен. Нещо от миналото ме зове, нашенва ми, че онези деца са били прави: трябва да се върна в пустинята.

Моля те, не скърби. Ти, татко, Ейми, Саманта и дядо винаги ще бъдете в сърцето ми. Ако е рекъл Аллах, един ден отново ще се съберем на по-хубаво място. Моля те, кажи на Ейми и Саманта да не влизат в стаята ми — освен за да хранят рибките. Никой не иска малките му сестри да му ровят във вещите. Можеш да изхвърлиш всичките ми видеозигри и дигидита на улицата, макар да се съмнявам, че някой ще ги вземе, защото повечето са много стари.

Моля те, не тъжи твърде много и не се страхувай. Знам, че сам не съм пътувал по-далеч от Ню Джърси, но сега се налага.

Твой син Абу Сурор (Проверих какво означава — „баща на радостта“.)

П.П. Повече не искам да се казвам Алекс.

23 юли 2014 г.

До: Alexisfire475@gmail.com

От: GrandpaAli71@aol.com

Скъпи Алекс (твърде стар съм, за да те наричам по друг начин),

Не използвам електронната поща често, но изглежда, няма друг начин да се свържа с теб. Майка ти ми каза, че мобилният ти телефон е изключен и че не си оставил адрес, на който мога да ти пиша. Нямам представа дали ще получиш това писмо и дали ще отговориш. Моля се на Аллах все още да си жив и да го прочетеш.

От шест седмици нямаме вест от теб. Майка ти плаче всеки ден. Понякога риде на масата, докато се храним. Сестричките ти също плачат от време на време. Но най-вече си стоят по стаите. Баща ти е като зомби. Тъй като не си отговорил на нито един от имейлите на родителите си, нямам представа дали знаеш, че той напусна работата си в банката и посвети цялото си време да те търси. Разговарял е с всички таксиметрови фирми, всички авиокомпании и с всеки служител от Държавния департамент и посолствата, с когото успя да се свърже. Ходи до Кайро и Истанбул, за да показва снимката ти, и похарчи хиляди долари за „посредници“ в опит да те издири. Изглежда, че си успял да пре-

минеш незабелязано в Сирия и да се присъединиш към така наречените воини, сражаващи се срещу тамошните власти под черния флаг. Когато баща ти се опитал да тръгне по стъпките ти, бил задържан от сирийската полиция, пребит и изпратен обратно в Турция. Той вече си е вкъщи, слава на Аллах, и макар майка ти да твърди, че не го обвинява за опитите му да те намери, двамата вече не са щастливи като преди. Кое то много ме натъжава.

Едва ли мога да се надявам, че ще отговориш точно на мен, след като не си отговорил на никой друг. Въпреки че съм до теб от мига, в който се роди, ти почти не ме познаваш. Навярно би казал, че и аз не те познавам, макар да живеем под един покрив, откакто баба ти почина и родителите ти ме поканиха да се преместя при тях, за да ме наглеждат.

Ти си млад мъж, който твърди, че е заминал да се бие за народа си. Аз съм стар, едноок египтянин, който има бензиностанция и малък магазин в Бей Ридж, моли се по пет пъти на ден, фен е на „Ню Йорк Метс“, плаче на стари филми и скърби за жена си. С мен ти винаги си се държал като послушен и добре възпитан внук. Усмиваше се на скучните ми старчески шеги, придърпваше ми стола, когато сядах на вечеря, и ме забиваше, когато задрямвах пред телевизора. Показваше ми уважение като на по-възрастен, като на дядо, който все още работи на осемдесет и пет години. Винаги беше търпелив и се държеше почтително. Но знам, че никога не съм ти бил особено интересен.

А и защо да съм ти интересен? Човек, който привидно води кротък и скучен живот, не би могъл да разбере великото героично приключение, на което си се отправил. Само че нещо, което си написал в писмото до майка си, ми направи впечатление. Твърдиш, че пътешествието, на което си поел, е предопределено от съдбата. Вярваш, че нещо от далечното минало, нещо отвъд удобния и задоволен живот на родителите ти, те зове.

Разбирам това по-добре, отколкото си мислиш.

Когато бях на твоите години, аз също предприех подобно пътуване и за малко да не се върна. Не съм ти разказвал тази история. Всъщност не съм я разказвал почти на никого в Съединените щати, откакто пристигнах тук преди повече от четиридесет години. Дори баща ти, единственото ми дете, я знае само в най-общи линии, защото не исках да ми задава твърде много въпроси. Исках той да бъде американец, изпълнен с надежда, горд с баща си. Затова се стараях да не научава твърде много за миналото.

Защото истината е, че скучният ти дядо Али Хасан — собственикът на бензиностанция със сбръчканата кожа, старческият си одеколон и глупавите шеги — прекара дълги години в затвора като престъпник и там загуби окото си.

Винаги съм пазел строго тайните си. Но след смъртта на баба ти неусетно започнах да пиша. В началото не бях сигурен защо. Но когато бях млад, обичах да го правя. Поне се опитвах. Затова започнах да пиша историята на живота си. Не защото си въобразявах, че някога ще бъде публикувана, а тъй като забелязах у теб частица от собственото си неспокойствие, когато преди няколко години започна да се караш с родителите си. Исках да ме опознаеш. Исках да ти разкажа за живота си, за да остане някаква следа от него. За известно време нямах намерение да ти показвам написаното, поне докато съм жив. Но сега искам да споделя историята с теб. Не знам дали ще имаш време и желание да прочетеш страниците, които ти изпращам с този имейл, ако Бог благоволи те да стигнат до теб. Но се надявам да ги прочетеш. Защото знам как свършва този филм.

Твой, с обич и състрадание,

Дядо (*Gedo* на арабски. Но предпочитам да се обръщаш към мен, както досега.)

Когато започвам да пиша тази история, ти, моят внук, си на тринайсет години и си се затворил в стаята си на втория етаж, защото не говориш на родителите си. През тавана чувам галечен пукот на куршуми. Изграеш на някоя от любимите си видеоигри. Аз съм в хола, гледам стар филм и си вода бележки.

Във филма се разказва за актриса от нямото кино, която се опитва да бъде запомнена в свят, който вече е забравил за нея. Боя се, че на теб няма да ти хареса, няма да го разбереш. Филмът е черно-бял, а разказвачът е покойник. Все пак ми се иска да гойдеш и да погледаш малко с мен. Защото така по-лесно ще мога да ти обясня. Предстои сцена, в която актрисата отива да се види с режисьора, който преди години я направил звезда. Той се казва Сесил Б. Демил. Аз го познавах лично. Той беше един от идолите ми на младини. Дори след толкова години ми е трудно да повярвам, че прекарах голяма част от живота си зад решетките, защото се опитах да го унищожа.

Но за това ще ти разкажа по-късно.

Роден съм в Египет в периода между две войни, на границата между два свята. Израснах съвсем близо до пирамидите в подножието на платото Гиза. Сфинкстът се намираще само на няколко минути от входната ни врата. Но най-го-

лемият абсурд в живота ми, който доведе до всичките ми неволи и успехи, е, че обичах да ходя на кино.

Семейството ни живееше в кирпичена къща срещу хотел „Мена Хаус“, където отсядаха знаменитостите от онази епоха. Майка ми беше камериерка, а баща ми работеше на игрището за голф. Самият той беше отличен играч. Обичаше да се шегува, че именно той е отчупил носа на Сфинкса с мощен удар от осемнайсетата гупка.

Имах щастливо детство и защо не? Всяка сутрин, докато отивах на училище с моя братовчед и най-добър приятел Шериф, минавахме покрай щъкащи по улицата кокошки и пъдпъдъци; покрай ламаринени бараки и пушеци комини на селските ковачници; покрай разпръскващи благоухание пещи за хляб на открито; покрай магазинчето за сувенири, в което бащата на Шериф продаваше на туристите пантофите на Аладин, миниатюрни мумии и чесала с дръжки във формата на крокодилски глави. Всеки следобед се прибирах в къща, пълна с жени: майка ми и трите ми по-големи сестри си бърбеха весело с племеннички и братовчедки, приготвяха великолепни угощения от остатъците от румсървиса, слагаха сос за спагети „Маринара“ в традиционното кушари, сервираха бисквити „Кар“ със сирене миш и с традиционната супа бисара, гарнираха типичните английски телешки пържоли с нашенския фул медамес, докато по радиото звучеше суинг.

Знаех, че не сме богати, но семейството ми се държеше с мен като с малък принц, защото бях единственото момче. Майка ми носеше вкъщи копринени чаршафи от хотела, за да застила леглото ми, и ушити по поръчка грехи, забравени случайно в кошовете за пране. Баща ми ме взеше в голф количката и ме представяше гордо на любимите си клиенти. През пролетта участвах в надбягванията на пирамидите и някак си успях да победя Шериф в изкачването на най-високия връх, въпреки че той беше жилав като чакал и два пъти по-надъхан, когато се състезавахме. Наградите ми бяха безбройните целувки и бонбони, които получавах

от мама и сестрите ми, и първите ми американски долари от туристите, гледаци набъгването.

Понякога зървах прочути личности като господин Чърчил и господин Рузвелт на верандата на хотела. Но обитавах един по-стар, по-тайнствен свят от нашата страна на улицата. В онези дни, преди да построят Асуанската язовирна стена, водите на Нил се разливаха чак до лапите на Сфинкса. Класната ни стая се наводняваше и се налагаше да прескачам от чин на чин, за да не си намокря краката и да не стъпя върху някоя жаба.

Сигурно си мислиш, че преувеличавам. Е, това е в кръвта ми. Съседите ни разказваха стари легенди, предавани от поколение на поколение още от времената на фараоните. Чак до средата на двайсети век вярваха, че всекидневният живот се влияе от джинове, демони и други витаещи във въздуха невидими сили, че можеш да умреш, ако те урочасат, че изпаднали в делириум мърляви безумци могат да лекуват рахит и паразити и че черната котка, навъртаща се около селския кладенец, в полунощ се превръща в старича, която ще прокълне семейството ти, ако понечиш да си извадиш вода след залез. Но отново — никои от тези митове не ме плени така, както това, което видях, когато майка ми започна да ме води на кино.

Все още помня как се разполагах на кауифените седалки и вдигах очи към завесите от червена гамаска в кино „Метро“, преди лампите бавно да угаснат и да се потопим в мистерията на мрака. Това беше дълго преди телевизорите да навлязат в египетските домове, Алекс. Дивен бял лъч, прожектиран през мъничко квадратче на стената зад нас, докато цигарен дим, сякаш бълван от дракони, се издигаше от оркестрината и се извиваше до балкона, на който седях с майка ми, двете ми сестри и Шериф. Първият филм, който гледах, се казваше „Фантазия“ и ме заплени напълно. Сякаш гледах образи от подсъзнанието ми, прожектирани върху огромен екран. Ярките цветове, анимационната мишка с магьоснически плащ, маршируващите метли, силуетът на

диригента, „Пролетно тайнство“ и динозаврите, възкръсването на мъртвите и „Аве Мария“. Забравях, че майка ми можеше да си позволи само една малка кутия с пуканки за петима ни. Исках да остана и за следващата прожекция, и за по-следващата, за да не се прибираме вкъщи, където по онова време нямаше тоалетна, а ток — само понякога. Но Шериф гърпаше майка ми за ръката, а баща ми ни чакаше за вечеря, затова тя ми обеща, че ще се върнем друг път.

Следващата седмица беше още по-хубаво. Отидохме в кино „Авалон“. Даваха британски филм на име „Багдадският крадец“. Не беше анимационен. В него имаше истински хора, които правеха абсолютно невъзможни неща. Още по-удивително, един от тези истински хора беше мургаво момче на име Сабу, чиято кожа беше по-тъмна и от моята! При това той не беше просто мълчалив прислужник в една-две сцени, а една от звездите на филма. Когато накрая полетях с вълшебното килимче, за да спаси султана и принцесата от подлия везир, който ги беше пленил, полетях с него и си представих, че аз, Али Хасан, мога да бъда героят, издигнал се от бедността, за да извърши подвиг и да спаси положението.

След това карах майка да ме води на кино всяка седмица, за да се гържим за ръце и да мечтаем заедно в тъмното. Понякога вземахме братовчед ми и сестрите ми. Друг път ходехме само двамата. Гледахме всичко, което даваха: египетски филми, френски филми, италиански, английски и испански. Гледахме комедии и музикъли, романтични мелодрами и гангстерски филми. Но най-любими ми бяха американските филми. Особено уестърните с героични каубои и страшни бандити, които участваха в зрелищни престрелки в пустини, които смътно приличаха на нашата пустиня, но в същото време изглеждаха като от друг свят. Само като чуя заглавията, и се връщам в щастливите дни на детството. „Дилижансът“, „Те умряха с ботуши на краката“, „Бъфало Бил“. В началото на филма се появяваха имената на режисьорите, изписани с букви, големи кол-

кото колоните на храма в Луксор – като паметници, които трябва да бъдат почитани. Господин Джон Форг, господин Раул Уолш и най-знаменитото име сред тях – господин Сесил Б. Демил.

Започнах да се замислям как бих могъл да се издигна в обществото като Сабу с вълшебното си килимче и един ден да стана като тях.

Но тогава лампите светваха и истинският живот ме изтръгваше от бляновете.

Моето село, моят град, моята страна бяха останали сравнително незасегнати от най-страшните последици от войната, дори след битките при Ел Аламейн. Тогава пламна епидемия от тиф. Леля ми Амина, майката на Шериф, първа бе повалена от треската. Потеше се и не можеше да стане от леглото. Оплакваше се от непоносими болки в корема. Накрая получи гърчове, затвори очи и повече не ги отвори. Баща му Хамид, собственикът на магазина за сувенири, умря няколко часа по-късно. На другия ден сестрите ми Мариам и Рана изпаднаха в несвяст и си отидоха една след друга само за няколко часа. Тогава скъпата ми, безстрашна майка, която търчеше по цял ден, за да се грижи за всички тях, както и за съседите, вдигна висока температура. Сви се и извика, сякаш я бяха намушкали десетки невидими ножове. Аз я гледах безпомощно, стиснал влажна кърпа. Лекарят от хотела не може да ѝ помогне, нито селският лечител. Отидох с татко в джамията „Ал Хюсеин“ и се молех отчаяно, обещах на Аллах, че ще направя всичко, само да я пощади.

Въпреки това тя умря.

Целият свят изгуби цветовете си и стана черно-бял. Близо петнайсет души от нашето село умряха. Баща ми и други мъже се отдадоха на пиене и скръбно мълчание по домовете си. Аз също се вгълбих в себе си, не внимавах в училище. Спаси ме Шериф. Моят братовчед, само с шест месеца по-голям от мен, от край време ми беше като брат. Той заяви, че Бог не ни е изоставил, а че ние сме го изоставили

него, защото не сме достатъчно благочестиви. Започна да ме мъкне в кварталната джамия всеки ден и да ми показва как да намеря покой и утеха в Свещения Коран и в хадисите. Вярата облекчи бремето ми, особено когато видях един старец, оцелял в епидемията, да се моли до мен.

Но за Шериф това не беше достатъчно. Той имаше склонност да стига твърде далеч. Заяви, че ще сформира младежко Общество за насърчаване на добродетелта в селото ни, и ме назначи мен за заместник-председател. Часове наред правехме листовки с мъдрости на Пророка Мохамед, след което тичахме като калпазани и пъхахме листчетата под вратите на стаите в хотела, и поучавахме съседите си относно грехове като пиенето на алкохол и похотта. Честно казано, на мен ми харесваше, защото повечето хора ни приемаха с търпение и благосклонност, сервираха ни чай и не напомнях на Шериф, че баща му тайно продаваше порнографски материали в задната стаичка на магазина. Но един ден вдовица с пет деца ни се разкрещя, че майка ми е донесла чумата в селото, защото се въртяла сред чужденци като камериерка в хотела и водела децата си на кино вместо в религиозното училище.

Аз, разбира се, бях дълбоко наскърбен и обиден. Шериф обаче нападна вдовицата физически — наложи се да го озаптя. След това той започна да се отчуждава и да се затваря в себе си. Твърдеше, че ходи на частни уроци при местен имам, но аз подозирах, че просто пуши хашиш. Започна да говори, че трябва „да се направи нещо“, за да се промени страната ни и да се „върнем в правия път към единствения истински Бог“ — макар аз да отбелязах, че в страната ни някога се е вярвало в *множество* богове. Тайничко си отгъгнах, когато Шериф замина, за да се включи в младежки доброволчески отряд, който се сражаваше редом с египетската армия срещу общия враг на целия арабски свят — новооснованата държава Израел. Не обърнах особено внимание на факта, че отрядът беше сформирани от движението „Ал-Ихуан“, религиозна група, известна още като Мюсюл-

мански братя. Много от сънародниците ни симпатизираха на това движение и споделяха целите му. Мислех си, че така Шериф ще намери отдушник за неспокойните си търсения, и не възразих.

След като Шериф замина, аз започнах работа като помощник-сервитьор в хотела и с оскъдната си надница помагах на татко да плаща сметките, а от време на време и да избягам в покоя на кино „Метро“ или „Авалон“, където бях прекарал толкова много съботни сутрини. Само че сега бях по-голям и киното представляваше не само убежище, а и класна стая. В него научавах за любовта, смелостта и успеха. И в него открих пътя си напред. След като гледах екранизацията на „Големите надежди“ на господин Дейвид Лийн, се вдъхнових да напиша отзив за филма. Импулсивно реших да го изпратя на професор Ибрахим Фарид, един от най-големите литературни критици в Египет, чието име бях виждал в статии, посветени на културата. По причини, известни единствено на Бог, той прочел ревьюто ми и заключил, че имам бъдеще в това поприще. Убедил комисията по приема на студенти да одобри молбата ми за кандидатстване и да ме приеме в университета „Крал Фуад I“ в Каиро.

Там се преродих. Основях студентски кино клуб. Превърнах се в предприемач, научих как да взимам филми по наем от клиенти на татко от голф игрището, които се занимаваха с разпространение на филми. Плащах таксите за наемането на лентите, като продавах билети на стойност двайсет цента за прожекциите, които организирах в столовата на университета. Заех се да изуча изкуството на рекламата и привличането на публика, като печатах плакати и листовки на същата печатарска машина, която с Шериф бяхме използвали за листовките на Обществото за насърчване на добродетелта. Установих, че лековатите комедии с Али Ел Касар и Тримата Студжис пълнеха залата. Социални драми като „Живот в мрака“ и „Бягство от каторгата“ „не бяха много вървежни“, както съм те чувал да се изразяваш.

Но най-вече открих истинското си призвание. През последната си година в университета реших да рискувам и наех френския филм „Деца на Рая“. Той представляваше дълга романтична драма, снимана по време на германската окупация, в която се разказваше за четирима мъже, влюбени в една красива, недостижима куртизанка. Останах възхищен от филма. За разлика от публиката. Някои зрители започнаха да си тръгват още по средата — първо един по един, после на групи, докато не бях напълно убеден, че когато лампите светнат, ще открия, че съм останал сам в залата. Бях съкрушен. Получил бях прозрение, което никога друг не беше забелязал. Аз бях глупак, който никога нямаше да постигне нищо. Но когато се появиха финалните надписи, чух някой да плаче тихичко. Светнах лампите и я видях.

Беше седяла в тъмното с мен до края на филма. Двамата бяхме споделили един красив блян.

Тя се казваше Мона Салем. Забелязвал я бях в университета. Тя беше изумително красива млада жена. Имаше тъмни очи и характерната за египтяните тъмна кожа, но къдравата ѝ коса беше като изтъкана от светло злато. Личеше си, че родителите ѝ са преодолели големи разстояния, за да се срещнат и да се влюбят. Обличаше се като парижанка, с бели ленени дрехи и копринени шалове, и имаше походката на балерина. Изглеждаше ми като момиче от по-висша класа, като момиче от отсрещната страна на улицата, където отсядаха гостите на хотела.

— *Ils ont coupé ta mère* — изхлипа тя в памучната си носна кърпичка.

— Някой е порязал майка ти? — В хотела бях научил малко френски.

— *Non* — поклати глава тя. — *Ils ont coupé les scènes de ta mère du film*. — Тогава ме погледна и каза на арабски: — Изрязали са сцените на майка ми от филма.

Оказа се, че майка ѝ е не особено известна френска актриса, която имала няколко реплики във филма, но сцените ѝ били изрязани. Баща ѝ беше египетски дипломат, който

се влюбил в майка ѝ, докато работел в Париж. Останахме да си говорим до късно на по чаша чай, който аз приготвих в кухнята на столовата. Колкото повече си говорехме, толкова повече тя ми заприличваше на момиче от моята страна на улицата. Разказа ми как майка ѝ напуснала баща ѝ заради германски офицер като актрисата във филма, преди да премине на швейцарски индустриалец. Сега Мона трябваше да се грижи за баща си и да му помогне да събере късчетата от разбитото си сърце. Каза ми, че самата тя иска да стане актриса, но смята, че бузите ѝ са твърде закръглени, очите — твърде малки, а глезените ѝ твърде дебели. На мен ми изглеждаше приказна като Ава Гарднър или нашата златна Мис Египет — Далида. Мона обясняваше, че трябва да си намери някаква по-възвишена цел в живота от шоубизнеса. Въпреки това белият лъч на прожекционния апарат все още я привличаше толкова силно, колкото мен.

На сутринта вече имах нова представа за Рая, в чийто център стоеше Мона. Копнеех за нея с тялото и душата си по начин, по който дотогава никога не бях копнял за жена от плът и кръв. Мона разпали огън в мен. Реших, че ще намеря начин да се хвана на работа в киното и ще я взема със себе си. Мечтаех да бъда асистент на някой от знаменитите американски режисьори, които в онези дни идваха по-често в нашата част от света. Толкова щяха да се впечатлят от трудолюбието и старанието ми, че нямаше да имат друг избор, освен да ме вземат в Щатите със себе си. Възнамерявах да сменя името си от Али Хасан на *Ал Харисън!* Тогава щях да повикам любимата си. Тя щеше да гоїде в рая на земята — Калифорния. А там, до лазурносиния Тихи океан, сред портокалови горички и слънчеви лъчи щяхме да преуспеем и да станем истински американци.

Щяхме да си купим шевролет, за да мога да ходя на работа в студиято, а после щяхме да си купим къща в Пасадуна — градче, за което бях чел във филмовите списания. На двора щеше да има басейн с олимпийски размери, в който Мона да плува с бързината и грацията на госпожица Естер

Уилямс*. Щяхме да имаме и къща за гости, за да може баща ми да ни гостува и да играе голф на екзотични места като Глендейл и Алхамбра. После с Мона щяхме да отгледаме родени в Америка деца, които нямаше да знаят нищо за тиф, глад или окупационни армии, нито за другите беди, от които филмите ми помагаша да избягам.

Заех се сериозно да осъществя амбициите си. С помощта на професор Фариг наех камера „Арифлекс“. Започнах да взимам допълнителни смени в хотела, за да купя десетина ролки с лента „Кодак“. Използвах ги, за да заснема десетминутно филмче, наречено „След революцията“, в което главните роли изпълняваха моята прекрасна Мона и Шериф, който се беше върнал от войната с Израел и го бяха приели да следва инженерство в университета. Притигнах татко да разкаже на клиентите си от киноиндустрията за филма. След това продължих да поддържам връзка с тези хора, за да си намирам работа на снимачните площадки на египетски и американски филми. Боядисвах декори. Занимавах се с животни. Бях шофьор на актьора Робърт Тейлър, докато се снимаше в „Долината на царете“. Опитах се да помогна на Уилям Фокнър, докато правеше проучвания за сценария на „Земята на фараоните“, но скоро установих, че господин Фокнър е по-заинтригуван да проучва баровете на хотелите в Кайро, отколкото река Нил, която сравняваше неблагоприятно с прекрасната Мисисипи в родината си.

Направих си професионална автобиография, в която навърно малко преувеличавах работния си принос в снимките на няколко египетски филма, но знаех, че американците не могат да проверят лесно тази информация. Тогава най-сетне получих възможността, която чаках. Научих, че през есента на 1954 година самият Сесил Б. Демил ще дойде в Египет, за да снима, както сам беше обявил, последния си и най-велик филм - „Десетте Божи заповеди“.

---

* Естер Уилямс (1921-2013) – американска плувкиня и актриса. – Бел. прев.

Казвам ти, Алекс, бях толкова голям „фен“, както ти би се изразил, че с готовност щях да дам лявото си око, за да стана негов асистент. Той беше правил неми филми, филми за първите заселници в Америка, морски приключения, каубойски филми, филми за цирка и най-вече религиозни епоси като „Цар на царете“, „Знакът на кръста“ и „Самсон и Далила“ – които възбуждаха ума с моралните си поуки и други части от тялото с разголената плът на екрана.

За мое разочарование бях разпределен като шофьор за първите няколко дни от подготовката на продукцията, въпреки че помолех татко да използва връзките си, за да получи по-добра работа. Тогава, на третата вечер, татко нахлу вкъщи със съобщение от местния клон на студиото, оставено на рецепцията в „Мена Хаус“. На другия ден трябваше да се явя точно в десет пред чисто нов жилищен блок до Университетския мост с най-хубавия си костюм и лъснати обувки. Предишният местен асистент на господин Демил „не се справял добре“, без да се посочват подробности, и аз трябваше да го заместя като личен шофьор на режисьора.

И така, една топла октомврийска сутрин през 1954-та седях в паркирана кола на брега на Нил и си тананиках филмова музика, сякаш грандиозният филм за живота ми най-сетне започваше. Тогава бях на двайсет и четири и приличах много на теб, Алекс: мургаво египтянче с пухкави бузи и отпуснато коремче, облечено по американска мода, със залезана с мазна помада коса и широка, ентузиазизирана усмивка.

Стъклената врата се отвори и на тротоара излязоха трима мъже. Единият беше тъмнокош, апатичен и с премрежени очи, и носеше бяло бомбе с широка периферия и ленено сако, което изглеждаше измачкано, сякаш беше спал с него. Необръснатите му провиснали бузи ми напомниха малко за господин Хъмфри Богарт в по-грубоватите му роли. Но сънливите му очи, дългият нос и закачливата усмивчица намекваха за по-европейски темперамент. Той

изглеждаше като човек, който може да ти се присмее, без да изрече и думичка.

Вторият мъж, който задържа вратата, беше по-позната фигура. Той беше висок, строен и притежаваше една грубовата красота със симетрични черти на лицето, по което започваха да се образуват дълбоки бръчки, и грижливо сре-сана сребристосива коса. Осъзнах, че това е английският актьор Хенри Уилкоксън, за чиято игра бях написал добри отзиви в ревятата си на „Госпожа Минивър“ и „Синът на Тарзан“!

Третият мъж беше господин Сесил Б. Демил.

Алекс, веднъж чух една поговорка, че великите мъже са единственото нещо на света, което се смалява, когато го приближиш. Моето преживяване беше точно обратното. По онова време господин Демил беше на седемдесет и три години. От разстояние петдесет крачки изглеждаше като добродушен селски доктор. Беше плешив и носеше син костюм от тънък вълнен плат и очила с розови рамки. Но се движеше с нервната енергичност на два пъти по-млад мъж. От двайсет крачки челюстта му изглеждаше по-масивна, а сивите кичури около слепоочията му приличаха на лавров венец около главата на римски император. Слънцето отблясваше от златото му теме, а кожените му гамаша приличаха на ботушите на фелдмаршал от Първата световна война. От десет крачки кротките му кафяви очи ставаха зорки и свирепи, докато започваха да си съставят мнение.

— Ти ли си новият асистент? — Ръката му хвана дръжката на предната врата, преди да успея да му я отворя.

— Да, господине. — Усмихнах се. — Али Хасан на вашите услуги.

Той ме огледа.

— Ще се справиш ли по-добре от предишния?

— Надявам се, господине.

Той изсумтя скептично и се качи на задната седалка.

— Наложих се да уволням предшественика ти, защото не занесе за лъскане обувките на господин Демил и не му при-

готви стола на снимачната площадка. — Хенри Уилкоксън се усмихна съчувствено, преди да се качи в колата след режисьора. — Но не се тревожи. Снимките на всеки филм на Демил започват с поне едно уволнение, за да бъдат нащрек всички останали.

4 август 2014 г.

До: GrandpaAli71@aol.com

От: Asur@protonmail.com

Gedo,

Добре.

Ето какви са условията ми. Не подлежат на преговори.

Ще чета историята ти, когато имам време. Но не бива да ме питаш къде съм и с кого съм. Не бива да ме питаш какво правя и какво планирам. Не бива да ме молиш да се прибера вкъщи. Но най-вече не бива да казваш на никого, че съм ти писал. Ако го направя, кълна се, че повече никога няма да получиш вест от мен.

Няма да ти пиша често. Когато все пак реша да го направя, ще използвам криптиран имейл адрес като този. Невинаги ще бъде един и същ.

Но бих искал да разбера как си се озовал в затвора и си загубил окоето си. От край време съм наясно, че в семейството ни има тайни. Но наистина ли ме мислеше за такова бебе, че да не мога да приема истината?!

Просто отговори на този имейл и аз ще намеря начин да го прочета. Между другото, коремът ми вече не е отпуснат.

Искрено твой в името на милостивия и състрадателен Бог,

Абу Сурор

5 август 2014 г.

До: Asur@protonmail.com
От: GrandpaAli71@aol.com

Скъпи Алекс,

Толкова се радвам, че ми отговори.

Съгласен съм с условията, които постави, засега. Надявам се, че ще размислиш и ще ми позволиш поне да кажа на майка ти и баща ти, че си жив и здрав.

С обич,
Дядо

Питър Блаунър
Картина в пясъка

Превод *Катя Перчинкова*
Редактор *Петя К. Димитрова*
Коректор *Снежана Бошнакова*
Дизайн на корицата *Яна Аргиропулос*
Предпечат *Яна Аргиропулос*

Американска. Първо издание
Формат 60x90/16
Печатни коли 22
ISBN 978-619-164-575-6

Издава
enthusiast

Запазена марка
на „Алто комуникайшънс енд пблшишнз“ ООД
София, бул. „Васил Левски“ 31
тел.: 02/ 943 87 16,
email: office@enthusiast.bg
Книгите на „Ентузиаст“ можете да закупите от
www.enthusiast.bg

Печат РОПРИНТ

„Рядко ми се случва да прочета книга, която да ми припомни
защо първоначално се влюбих в разказването на истории.

Но тази книга е точно такава“

– СТИВЪН КИНГ

Али е роден в Египет „в периода между две войни, на границата между два свята“. Затова, когато внукът му Алекс решава да замине за Ближкия изток, за да се включи в *свещена война*, и отказва да комуникира със семейството си, Али се свързва с него с една последна молба. Ако Алекс продължи да поддържа връзка, дядо му ще сподели с него – и единствено с него – ръкопис с тайната история на собствения си живот, която досега е пазил от семейството си.

Това е приказка за неговото романтично и сърцераздирателно минало в постреволюционния Египет през 50-те години на миналия век. Младият филмов фанатик Али постига мечтата си и получава работа в продукцията „Десетте Божии заповеди“ на легендарния режисьор Сесил Б. Демил. Представата на Али за златно бъдеще като филмов магнат обаче се преобръща, когато неволно е уловен в мрежа от политически, шпионски и реални събития, които променят хода на историята.

Али не е разказвал преживяванията си повече от половин век, но сега е принуден да разрови миналото, за да помогне на млад мъж да не допуска същите пагубни грешки, които той самият е направил толкова отдавна.

Цена: 20 лв./10,25 €

9 786191 645756

www.enthuslast.bg